

SUOMENKIELISEN TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEN JA NUORISOPALVELUJEN TULOSYKSIKÖN OSAVUOSIKATSAUS TILANTEESSA 30.4.2023

Suomenkielinen toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalvelujen tulosityksikkö tarjoaa nuorten kasvua edistäviä oppimis- ja osallistumismahdollisuuksia sekä nuorisotyön palveluja. Lisäksi se vastaa perusopetuksen jälkeisen oppivelvollisuuden toteutumisesta Espoossa. Palvelut tuotetaan yhteistyössä muiden koulutuksen järjestäjien ja toimijoiden kanssa.

Koulutuspalvelujen osalta tulosityksikkö vastaa suomenkielisen lukiokoulutuksen johtamisesta ja toisen asteen koulutuksen kaupunkitasoisesta koordinoinnista. Suomenkielisiä lukioita on 10 ja niissä on syksyllä 2023 arviolta 6 580 opiskelijaa.

Lasten ja nuorten hyvinvointi on tulosityksikön toiminnan keskiössä. Hyvinvointia tukee Nuorisopalvelut, joiden toiminnan pääasiallisena kohderyhmänä ovat 12–17-vuotiaat nuoret. Kesätoiminnassa kohderyhmä on 9–17-vuotiaat, ja Ohjaamotalon palvelut kohdentuvat alle 30-vuotiaisiin nuoriin.

1 Toiminnan toteutuminen

1.1 Koulutuspalvelut

Espoon suomenkielisisissä lukioissa opiskeli vuoden 2022 syyskuussa 6 194 opiskelijaa (2021: 5 825) ja opiskelijaennusteen mukaan syksyllä 2023 suomenkielisisissä lukioissa opiskelee 6 580 opiskelijaa. Lukuvuoden 2022–2023 lukiodien aloituspaikkamääräksi kasvun ja oppimisen lautakunta päätti 2 079, mikä on 66 % perusopetuksen päättävästä ikäluokasta. Lukuvuoden 2023–2024 aloituspaikkamääräksi on päätetty 2 118 (66,3 %).

Espoon kaupungin suomenkielisiin lukioihin oli keväällä 2023 ensisijaisia hakijoita yhteensä 2 267. Viime vuonna hakijoita oli 2 353. Ensisijaisia hakijoita suhteessa aloituspaikkoihin oli 1,11 (2022: 1,13).

Uusi oppivelvollisuuslaki tuli voimaan 1.8.2021, ja vuonna 2023 laajennetun oppivelvollisuuden piiriin tulee kolmas ikäluokka peruskoulun päättäviä oppilaita. Oppivelvollisuuden laajentaminen tarkoittaa myös maksutonta toisen asteen koulutusta, ja syksyllä 2023 maksuttoman lukiokoulutuksen piirissä ovat kaikki lukiodien 1.–3. vuoden opiskelijat, mikä tarkoittaa Espoossa yli 6 000 opiskelijaa. Oppivelvollisuuslain mukaan asuinkunta on vastuussa niistä oppivelvollisista nuorista, jotka eivät perusopetuksen jälkeen pääse tai hakeudu jatkokoulutukseen. Nuoria ohjataan opiskelun ja tarvittavan tuen piiriin, ja tarvittaessa heille tehdään opiskelupaikan osoittamispäätös. Perusopetuksen päättäviä oppivelvollisia on Espoossa vuonna 2023 noin 3 200.

Äidinkielenään muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea puhuvien opiskelijoiden osuus kaikista suomenkielisten lukiodien opiskelijoista on 11,5 % (2021: 10,7 %).

Suomenkielisen toisen asteen koulutuksen tulosityksikkötasoiset seurattavat tavoitteet vuosille 2023–2025 ovat seuraavat:

- Espoossa ylioppilastutkinnon tulokset ovat Suomen kärkeä.
- Vahvistetaan lukiolaisten mahdollisuuksia vaikuttaa opiskeluympäristönsä ja lukionsa toimintakulttuurin kehittämiseen sekä opiskelijaa itseään koskevien päätösten valmisteluun esimerkiksi nuorisovaltuuston ja opiskelijakuntien hallitusten välisellä yhteistyöllä sekä ottamalla opiskelijoita aktiivisesti mukaan lukiokoulutuksen kehittämiseen.
- Vahvistetaan valmiutta tukea monikielisten nuorten opiskelua toisella asteella osana kotouttamistavoitteita.

- Kehitetään opettajien kielitietoisuus- ja kulttuurisensitiivisyysosaamista koulutuksin osana kotouttamistavoitteita.

Lukiokoulutuksen kehittämistä ohjaavat useat valtakunnalliset uudistukset. Uusi lukiolaki ja -asetus sekä ylioppilastutkintoa koskeva laki astuivat voimaan 1.8.2019, ja lukion uudet opetussuunnitelman perusteet otettiin käyttöön 1.8.2021 lukien. Lakiuudistukset velvoittavat koulutuksen järjestäjiä lisäämään oppiainerajat ylittävää opiskelua, opinto-ohjausta, erityisopetusta ja kansainvälistä toimintaa sekä toimimaan yhteistyössä korkeakoulujen ja työelämän kanssa.

Lukiokoulutusta kehitetään monien hankkeiden kautta, joista merkittävin on OKM:n Laatu- ja saavutettavuusohjelman toimeenpanoon saatu 580 000 euron valtionavustus vuosille 2023–2024. *Laadukas lukiokoulutus – silta nuorten tulevaisuuteen* -hankkeessa on tavoitteena luoda Espoon lukiokoulutuksen laatukäsikirja, johon kootaan laadukkaana oppimisen edellytykset. Hankkeessa toteutetaan myös kokeiluja, joissa ehkäistään lukiolaisten henkistä kuormitusta, lukio-opintojen venymistä ja keskeyttämistä sekä tuetaan maahanmuuttotasaisten oppijoiden opintoja ja ohjausta. Hanke tukee jo aiemmin alkanutta *Ohjauksella onnistumisiin* -hanketta.

Espoon kaupunki osallistuu valtakunnalliseen lukiokoulutuksen kehittämiseen mm. LUKE-verkoston, Kuntaliiton lukiofoorumien ja Helsingin, Turun, Tampereen, Jyväskylän ja Oulun kanssa tehtävän yhteistyön kautta.

Lukioverkon kehittämisessä päämääränä on tarjota lukiokoulutusta kaikissa kaupunkikeskuksissa hyvien kulkuyhteyksien varrella. Pitkän aikavälin tavoitteena on kasvattaa lukioyksiköitä siten, että kaikkiin lukioihin voidaan ottaa vuosittain vähintään 200 uutta opiskelijaa.

1.2 Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelujen toiminta alkuvuonna 2023 on palautunut lähes entiselle tasolle koronajan jälkeen. Nuorten kohtaamiskertojen määrä kasvoi 14,2 % viime vuoden vastaavasta ajankohdasta, ja tavoitteena on ylittää vuoden 2019 kohtaamiskertojen määrä. Nuoria kohdattiin yhteensä 57 796 kertaa. Tämän aikajakson tulos jäi tavoitteesta 5 %.

Vuoden 2023 alussa on suunniteltu koulunuorisotyötä suomen- ja ruotsinkielisillä yläkouluilla. Koulunuorisotyö-hanke toteutetaan Etelä-Suomen aluehallintoviraston myöntämällä rahoituksella, jolla palkataan 1.8.2023-31.12.2024 väliselle ajalle neljä nuorisonohjaajaa työskentelemään pääasiassa yläkouluissa Keski- ja Pohjois-Espoon alueilla.

Nuorisoyhdistysten ja nuorisovaltuuston toimintaa on tuettu suunnitelmallisesti, ja vuonna 2023 on lisätty nuorisoyhdistyksille kohdennettuja avustuksia 80 000 eurolla edelliseen vuoteen verrattuna. Toiminnallista yhteistyötä yhdistysten kanssa kehitetään ja nuorisovaltuustoa on tuettu 3.4.2023 pidetyn Vaikuttamotapahtuman järjestämisessä. Vuoden 2023 nuorisovaltuustovaaleihin liittyvät valmistelut ovat alkaneet.

Kansainvälisen nuorisotyön osalta on vahvistettu henkilöstön osaamista mahdollistamalla osallistuminen eurooppalaisiin koulutuksiin ja vierailuihin. Kansainvälistä nuorisotyötämme rahoitetaan pääosin Opetushallitukselta saadulla 130 000 euron Erasmus+ -avustuksella, jonka käyttöaika on 1.6.2023-31.8.2024. Lisäksi nuorisopalveluissa valmistellaan solidaarisuusjoukkojen laatumerkin saamista, joka on edellytyksenä kansainvälisten vapaaehtoisten nuorten vastaanottamiseen nuorisopalveluille elokuusta 2023 alkaen.

Nuori Espoo -tapahtumatoimintaa toteutetaan kaikilla suuralueillamme ensisijaisesti yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Vuoden 2023 alkupuolella on järjestetty etsivän nuorisotyön tapahtuma liittyen kesätöiden hakemiseen.

Nuorten työllistymistä tuetaan kesä- ja yritysseteleillä, joihin ovat oikeutettuja vähintään 15 vuotta ja enintään 19 vuotta täyttävät espoolaiset. Kesäseteleitä on jaettavissa 1 600 kpl ja niistä huhtikuun lopun

jälkeen on jäljellä 123 kpl. Espoolaisnuorten lyhytkestoisia keikkatyömahdollisuuksia on edistetty yhteistyössä Työllisyys Espoon ja WorkPilotsin kanssa, ja alkuvuoden aikana nuoret ovat tehneet on keikkatöitä 663,5 tuntia.

Alueellisten nuorisopalveluiden toiminnan pääasiallisena kohderyhmänä ovat 12–17-vuotiaat nuoret. Alkuvuonna pienryhmätoiminnassa nuoria kohdattiin 5 580 kertaa. Ohjaamotalossa palvelut tarjotaan 16–29-vuotiaille nuorille ja Ohjaamotalon starttipisteellä nuorten käyntejä alkuvuonna on ollut yhteensä 765.

2 Talousarvion toteutuminen

Suomenkielinen toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalvelujen toimintatulojen ennustetaan ylittävän talousarvion 1,5 milj. € pääasiassa lukiokoulutuksen saamien korona-avustusten (0,8 milj. €) ja nuorisopalvelujen etsivän nuorisotyön tukemiseen saaman toiminta-avustuksen (0,4 milj. €) vuoksi. Saatujen avustusten käytöstä huolimatta toimintamenojen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Investointien ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Ensikertaisen kalustamisen toteuma painottuu loppuvuoteen, ja osa hankinnoista toteutuu käyttötaloudessa.

Uuden JoTo-järjestelmän käyttöönotossa olleiden haasteiden vuoksi tuloslaskelmaa ei esitetä vielä ensimmäisen osavuosisikatsauksen yhteydessä.